

Verblijfskatheter

Inbrengen en verzorgen

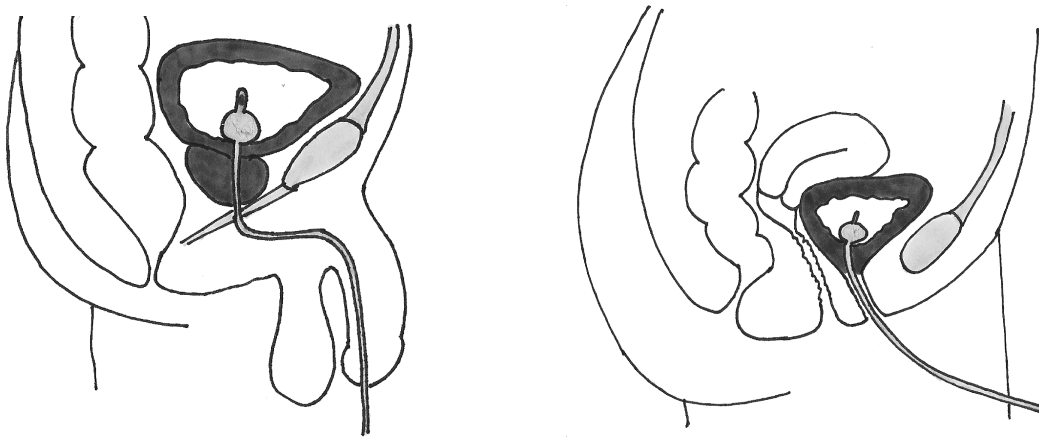
Maatschap Urologie IJsselland Ziekenhuis

Inleiding

In overleg met u is besloten om een katheter te plaatsen in uw blaas. In deze folder geven wij informatie over het inbrengen van deze katheter en over de verzorging ervan. Dit is een aanvulling op de voorlichting van uw behandelend arts.

Wat is een katheter?

Een katheter is een slangetje dat de urine vanuit de blaas afvoert naar een opvangzak. De katheter zit via de plasbuis in de blaas. Aan het uiteinde van de blaaskatheter zit een ballon. De ballon wordt opgeblazen en zorgt ervoor dat de blaaskatheter er niet uit kan vallen.

Het inbrengen van de blaaskatheter

- U hoeft zelf geen voorbereidingen te treffen voor het inbrengen van de katheter.
- Nadat u de kleding van uw onderlichaam heeft uitgetrokken, zal de verpleegkundige u vragen om plaats te nemen op de behandeltafel.
- De verpleegkundige maakt de uitgang van de plasbuis schoon met natte wattenbollen. Hierna wordt een verdovende gel in uw plasbuis gespoten. Dit kan een branderig gevoel geven.
- De verpleegkundige trekt handschoenen aan en brengt de katheter via uw plasbuis in uw blaas.

- De ballon die nu in uw blaas ligt, wordt via het ventiel met water gevuld.
- Op de katheter wordt een opvangzak aangesloten om de urine af te voeren.

Het inbrengen van de katheter kan gevoelig of een beetje pijnlijk zijn. De hele handeling duurt ongeveer 10 minuten.

Het inbrengen van de katheter zelf duurt een enkele minuut.

U krijgt na het inbrengen van de blaaskatheter een startpakket mee. Dit pakket bevat het opvangmateriaal dat u nodig heeft. Verder vindt u er informatie over hoe u nieuw materiaal kunt bestellen.

De dagelijkse verzorging van een katheter

Verzorg de katheter dagelijks. Wij adviseren u om iedere dag het gebied rondom uw plasbuis goed te wassen met water. Mannen moeten hiervoor de voorhuid naar achteren schuiven. Als u langdurig een katheter heeft, kan door irritatie wat afscheiding rondom de katheter ontstaan. Dit verschijnsel is meestal geen ontsteking en is niet verontrustend. U kunt de katheter met een nat washandje reinigen.

De urine opvangzakken

Het is noodzakelijk dat een urine opvangzak is aangesloten op de katheter. Er zijn verschillende zakken, voor overdag en voor 's nachts.

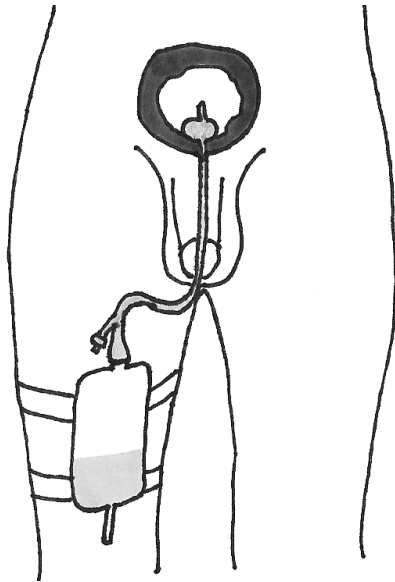
Overdag

Overdag heeft u een kleine opvangzak aan de katheter.

Deze opvangzak wordt een **beenzak** genoemd.

Deze beenzak wordt op het been vastgezet met twee klittenbanden om uw been of met een elastische kous waar de beenzak tussen zit.

De beenzak heeft een beperkte inhoud. U moet de zak daarom overdag regelmatig legen via het klepje onderaan de zak. U kunt dit gewoon boven het toilet doen.

's Nachts

Voor de nacht doet u een grotere urineopvangzak aan de beenzak. U sluit de slang van deze **nachtzak** op de onderzijde van de beenzak aan en opent het klepje.

Dit noemen we het doorkoppelen van de nachtzak (zie ook de instructie op pagina 3/4).

De nachtzak kan met een rekje aan uw bedrand worden opgehangen. Als dat niet mogelijk is, kunt u de nachtzak in een emmer naast uw bed zetten.

Belangrijk!

- De katheter moet de urine altijd goed af kunnen voeren. Dit betekent dat de opvangzak altijd lager moet hangen dan de katheter. Het afknippen van de katheter of opvangzak moet worden voorkomen.
- De opvangzakken kunt u drie dagen gebruiken. Wanneer de urine bloederig of vies is, verwisselt u de zakken eerder. Als de zakken bijna op zijn, bel dan uw leverancier van de zakken (zie telefoonnummer aan de binnenzijde van de doos van het startpakket).

Het verwisselen van de opvangzakken

Hieronder leggen we het verwisselen van de opvangzakken stapsgewijs uit.

Het is belangrijk dat u vóór en na het werken met de opvangzak goed uw handen wast!

De opvangzak loskoppelen of vervangen

- Was uw handen.
- Leg de nieuwe zak klaar.
- Knijp met het klemmetje, dat in het startpakket zit, het uiteinde van de katheter dicht. Met uw andere hand pakt u het aansluitpunt van de opvangzak vast.
- Nu maakt u een heen en weer draaiende beweging met de hand waarmee u het aansluitpunt van de opvangzak vast heeft. De opvangzak komt los van de katheter.
- Verwijder het afsluitdopje van de nieuwe opvangzak.
- U kunt nu de nieuwe opvangzak op de katheter aansluiten. Dit doet u door het aansluitpunt van de nieuwe opvangzak stevig in het uiteinde van de katheter te drukken.
- Haal het klemmetje van de katheter af.
- Was uw handen.

De nachtzak aansluiten

- Was uw handen.
- Leg de nachtzak klaar.
- Verwijder het afsluitdopje van de nachtzak.
- U sluit de nachtzak aan op het uiteinde van de beenzak. Dit doet u door het aansluitpunt van de nachtzak stevig in het uiteinde van de beenzak te drukken.
- Vervolgens zet u het klepje van de beenzak open zodat de urine naar de nachtzak kan lopen.
- Hang de nachtzak met het rekje aan uw bed

- U kunt de klittenbanden / elastische kous eventueel voor de nacht van uw been afhalen.
- Was uw handen.

De nachtzak verwijderen

- Was uw handen.
- Doe de klittenbanden / elastische kous weer om uw been als u deze losgemaakt had.
- Zet het klepje van de beenzak dicht.
- U pakt het aansluitpunt van de nachtzak in uw ene hand vast en het uiteinde van de beenzak in uw andere hand.
- Nu maakt u een heen en weer draaiende beweging met de hand waarmee u het aansluitstuk van de nachtzak vast heeft. De nachtzak komt los van de beenzak.
- Leeg de nachtzak na het loskoppelen in het toilet en spoel met leidingwater de nachtzak door en hang deze op een schone plek neer tot deze weer opnieuw wordt aangesloten. Zorg ervoor dat het aansluitpunt van de opvangzak schoon blijft. U kunt het beschermdopje er eventueel weer opzetten.
- Was uw handen.

Verpleegkundige hulp

Als u zelf niet in staat bent om de katheter te verzorgen, kan deze zorg eventueel aan uw partner of een naaste aangeleerd worden. Als dit niet mogelijk is, wordt er Thuiszorg ingeschakeld. Deze zal dan dagelijks bij u langs komen om de katheter te verzorgen.

Het verwisselen van de katheter

De katheter wordt om de 6 tot 12 weken (afhankelijk van wat voor soort katheter u heeft) gewisseld op de polikliniek of eventueel bij de huisarts.

De ballon, die de katheter op zijn plaats houdt, wordt leeggezogen via het ventiel. De katheter kan dan verwijderd worden. De nieuwe katheter wordt ingebracht zoals eerder beschreven.

Klachten die kunnen optreden bij een katheter

Als u langere tijd een katheter heeft, kunnen de volgende ongemakken optreden:

- **Een bloeding in uw blaas:**

Als u enige tijd een katheter heeft, kan deze irritatie geven aan uw blaas en een spontane bloeding veroorzaken. Ook kunt u een bloeding krijgen bij het inbrengen van de katheter. Deze bloeding stopt meestal vanzelf.
- **Urinelekkage langs de katheter:**
 - Controleer of uit de katheter nog urine komt en of de katheter of katheterzakslang niet ergens is afgeknikt of afgesnoerd. Als er geen urine meer in de katheterzak komt, is de **katheter verstopt**, u moet dan contact opnemen met het ziekenhuis voor een wissel van de katheter.
 - Als de katheter wel loopt, kunt u last hebben van **blaaskrampen**. Ook kunt u pijn in uw onderbuik ervaren met vaak een uitstralende pijn aan het uiteinde van uw penis of schaamstreek. Hiervoor kunnen medicijnen voorgeschreven worden. Maak dan een vervroegde poliklinische afspraak.
- **Een blaasontsteking:**

Bij een blaasontsteking heeft u troebele of bloederige urine met een pijnlijk gevoel in uw onderbuik en eventueel ook koorts. Neem dan contact op met het ziekenhuis of met uw huisarts.

Wanneer moet u na ontslag met uw specialist contact opnemen?

- Als de katheter verstopt is
- Als de katheter eruit gevallen is
- Bij koorts boven de 38,5 °C
- Als u aanhoudend buikpijn heeft waarvoor 4x daags twee tabletten paracetamol niet helpt
- Als uw urine bloederig is met stolsels

Belangrijke telefoonnummers:

IJsselland Ziekenhuis: 010 – 258 5000

Polikliniek Urologie: 010 – 258 5980

Spoedeisende Hulp: 010 – 258 5125

Heeft u nog vragen?

Mocht u na het lezen van deze folder nog vragen hebben, dan kunt u ze stellen aan de behandelend specialist of aan de verpleegkundige op de afdeling.

Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u van arts of verpleegkundige heeft ontvangen. Heeft u nog vragen over het onderzoek of uw behandeling, eventuele gevolgen en risico's, of over andere behandel mogelijkheden, stel ze dan gerust.